

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social



Reforma de l'ingrés mínim vital

17-06-2024

El [Reial decret llei 2/2024, de 21 de maig](#), publicat recentment, ha modificat la [Llei 19/2021, de 20 de desembre](#), per la qual s'estableix l'ingrés mínim vital (IMV). Aquesta modificació afecta els beneficiaris, els titulars de la prestació i la configuració de la unitat de convivència. A més, es modifiquen també l'acreditació dels requisits per a l'accés a la prestació i els mecanismes de control d'aquesta, i s'estableix un sistema específic de transició del subsidi per desocupació a la prestació d'IMV.

L'IMV és una **prestació no contributiva del Sistema de Seguretat Social**, creada pel [Reial decret llei 20/2020, de 29 de maig](#), i actualment regulada, com ja s'ha dit, en la Llei 19/2021, de 20 de desembre. En un principi, va ser configurada com una política destinada a corregir les febleses del sistema de garantia d'ingressos espanyol, fins llavors configurat en diferents models que les comunitats i ciutats amb estatut d'autonomia anaven aplicant. En el cas de Catalunya, es concreta en la **renda garantida de ciutadania**, regulada en la [Llei 14/2017, del 20 de juliol](#). Actualment, l'IMV es presenta com una política que, tenint en compte els qui en un moment determinat sofreixen situacions d'exclusió i vulnerabilitat, protegeix de manera estructural la societat en conjunt. El legislador defineix aquesta política com una "assegurança col·lectiva enfront dels reptes que les nostres societats enfrontaran en el futur pròxim: carreres laborals més incertes, noves vulnerabilitats com la posada de manifest per la crisi de la COVID-19, transformacions econòmiques associades a la robotització o al canvi climàtic i, en general, més volatilitat en els ingressos i les ocupacions, problemes enfront dels quals gairebé ningú serà immune, però que afectaran especialment els grups socials més vulnerables".

Vegem, doncs, en què consisteixen les modificacions que ha introduït en aquesta prestació el Reial decret llei 2/2024, i que, amb les excepcions que s'assenyalaran, ja estan en vigor:

- Quant als beneficiaris de l'IMV, es manté el requisit -per als qui no s'integrin en una unitat de convivència- de tenir complerta l'edat de 23 anys. Ja s'anava dispensant d'aquest requisit d'edat les dones víctimes de violència de gènere o de tràfic d'éssers humans i explotació sexual, i les persones entre 18 i 22 anys provinents de centres residencials de protecció de menors o orfes absoluts. Després de la nova reforma, queden també dispensats del requisit d'edat les **persones d'entre 18 i 22 anys que**

provinguin d'un centre penitenciari per haver estat alliberades de presó, sempre que la privació de llibertat hagi estat per un temps superior a 6 mesos.

- Ja no s'exigeix que la sol·licitud, en els casos d'unitats de convivència, hagi d'anar signada per tots els integrants majors d'edat de la unitat. Ara, és suficient la **signatura del titular** -que ha de complir els requisits d'edat que hem vist- i una **declaració responsable** sobre el consentiment per a la presentació de la sol·licitud de tots els integrants de la unitat de convivència majors d'edat.
- Es modifica també el **concepte de parella de fet** en la configuració de la unitat de convivència, eliminant el requisit d'acreditar que aquesta convivència va ser estable i notòria amb caràcter immediat a la sol·licitud de la prestació i amb una durada ininterrompuda no inferior a cinc anys. Ara, és suficient que s'acrediti la constitució de la parella de fet almenys **dos anys abans** de la sol·licitud mitjançant certificació de la inscripció en algun dels **registres específics** existents a les comunitats autònomes o ajuntaments del lloc de residència, si és el cas, o document públic en el qual consti la constitució d'aquesta parella. No s'exigeix el requisit d'inscripció en un registre de parelles de fet, ni la constitució d'aquesta parella en document públic, en el cas que es tinguin **fills comuns**.
- Per a la determinació dels ingressos i el patrimoni dels sol·licitants de l'IMV, a partir del 22 de novembre de 2024 deixarà de computar com a renda el subsidi no contributiu per desocupació, quan a la data de sol·licitud de la prestació s'hagi extingit. Com hem vist en un **apunt anterior**, la reforma que el mateix Reial decret llei 2/2024 ha fet en la regulació del subsidi per desocupació entrarà en vigor el dia 1 de novembre de 2024.

Per finalitzar, com ja hem assenyalat, s'introdueix en la Llei 19/2021 la disposició addicional dotzena -que entrarà en vigor el dia 22 de novembre de 2024- per regular un mecanisme específic de **transició del subsidi per desocupació a la prestació d'IMV**, que té com a finalitat eliminar les càrregues administratives en aquest trànsit. Així, quan una persona esgoti el període màxim de percepció del subsidi per desocupació sense haver-se inserit en el mercat laboral, **l'entitat gestora del subsidi per desocupació remetrà a la de l'IMV les dades** que s'indiquen en aquesta disposició, perquè aquesta última reconegui, si escau, la prestació de l'IMV. Perquè això sigui possible, s'estableixen tres requisits:

1. Que en la data prevista de l'exhauriment del subsidi la persona beneficiària sigui major de 23 anys.
2. Que no convisqui amb cap altra persona si és persona beneficiària del subsidi sense responsabilitats familiars. En el cas que no cobri aquest subsidi, sinó el subsidi amb responsabilitats familiars, ha de conviure en el mateix domicili amb les persones que integren la seva unitat familiar a l'efecte d'aquest subsidi.
3. Que no hi hagi cap altra persona, diferent de les anteriors, empadronada en aquest domicili.

Per fer efectiu aquest mecanisme, durant el **trimestre previ a l'esgotament del subsidi** per desocupació, l'entitat gestora d'aquesta prestació ha d'informar la persona beneficiària sobre la possibilitat de remetre les seves dades i els dels membres de la seva unitat familiar a l'entitat gestora de l'IMV, a fi que aquesta tramiti aquesta prestació, per la qual cosa n'haurà d'atorgar el consentiment i, si s'escau, subscriure una declaració responsable del fet que disposa del consentiment dels integrants de la seva unitat familiar majors d'edat i que compleix els requisits exigits per a l'accés a l'IMV. L'entitat gestora del subsidi per desocupació ha de comprovar l'existència del consentiment i el correcte emplenament de la declaració responsable per l'interessat. Dins dels deu dies següents a la data en la qual s'exhaureixi el subsidi per desocupació, ha de remetre a l'entitat gestora de la prestació d'IMV la informació necessària per tramitar-la. Un cop comprovada tota la informació, s'ha de dictar la resolució corresponent que, en cas de reconeixement de l'IMV, tindrà **efectes econòmics des del dia primer del mes següent al de la data d'exhauriment del subsidi**.



Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació